ZAL'SHEŊA ŊAN KPAŊSIR' ZOSIMDI NI NAŊGBAŊ YINI ANDUNIA TIŊGBANA SUNSUUNI

LAHABAL' TUULI

 $Y\epsilon lima\eta li, b\epsilon higu kam yi y\epsilon n mali kore ni dariza za\eta n cha\eta sal' mini o kpee sunsuuni faashee ka b\epsilon ch\epsilon tab' bobbu ni tab' mu<math>\gamma$ subu yiru η

yiruŋ. Din lan pahi, di bi tu ka bɔliyoli be bɛ nimdi ni. Din nyaaŋa, di bi lan tu ka zab chɔɣima ŋan ka alifaani gɔr be bɛ sunsuuni. Yɛltɔɣ'

yoya lala n yi dogsi nam tobu, ka bebu kon tulaale. Sal-nim yi lihimi Jem zal' shɛŋa ŋan be litaafi ŋo ni ka zilsigu ni fabila nabigi m-maan

pahi nabili bɛ sunsuuni. Ashee tɔɣsigu ni shaawara ni be shɛli, fabila ni yolitem ka ka di beni.

Din ni ch ϵ ka fukumsi ni mu γ sigu sa γ im z γ simdi ka sokam ti z γ r' n bahiri o sol' la, di tuya ka ti ni η kookali ni η ti suhu ni, ka zal' sh ϵ η a

ŋankam be litaafi ŋɔ ni daalifaani tabili sokam. Zal' shɛŋa din be litaafi ŋɔ ni lan nyɛla din tɔŋdi aminsi ni zɔsimdi ka bukaata kam maana.

Tingbana Nangban Yini Laχingu shEli bε ni boli yubolig' Yunaitid Neishins la nim zaa dihi nuu gbon ni ka dama bε zaa yuya ni di kpansi

zal' shξηα η an zaa nyξ η an kpaŋsir zəsimdi ni təχsigu tiŋgbana sunsuuni. Binnamda Naa yiko puuni, paχa bi gari doo, doo mi bi gari paχa.

Bε zaa la yim. Ni dinzuɣu bε bɔr' ni yɛda ni suhupiɛlli be ti sunsuuni, ka ti puha yooi tab' zuɣu, ka yɛlli kam ku nyaŋ ti. Din ni kpaŋsi ka zal'

shɛŋa ŋan be litaafi ŋɔ ni maali sokam buchi, sokam maaimi o nii n karim litaafi ŋɔ ka di kpe o tibili ni venyɛlinga.

Dinzugu, pumpoŋo,

Jεneral Asεmbli Laγiŋgu ni di

ti sokam lahabali ka dama

ΖΑΙ' SHEŊΑ ŊΑΝ ΒΕ LITAAFI ŊϽ ΝΙ ŊϽ ΝΥΕΙΑ

ŋan ni niŋ tiŋgbana ni sokam alifaani. Sokam, zaŋ n-ti tabli dunia-yili laɣiŋgu balibu kam zaŋim zal' shɛŋa ŋan be litaafi ŋɔ ni n-niŋ waaʒibu, ka bɔ daliri din ni chɛ ka ŋa niŋ bayaana ni achiika: Wuliŋpuhili, Wuliŋluhili, Nudirigu, Nuzaa, ni luɣulikam. Amaa Zal' shɛŋa bɛ

ni yu ni ti zaasa kpaηsi maa n-dii mbɔηɔ.

N-dam 1

Sal' la sala. Bɛhig' be sokam sanimi, din pa la amii. Suhizɔbo be sokam sani; ka nambɔɣu beni. Suhubɔhibo mi bi lan kɔŋ yigunaadam kam

sani. Dinzu u dimbono zaa wuhiya ka dama di tu kamaata ka ti zaa yu tab' hali ni ti puuni.

N-yi 2

Zaligu dinkam be litaafi η n ni nyεla din maani yigunaadam bukaata zaŋ n chaŋ bɛhigu polo. Zaligu bi ti soli ni so gahimmi o kpee.

Gbampielli ka soli ka o gahim Gbansabilli; doo di biεhim paχa; so mi di zaη o daadiini din par' o n zaη bɔbi o taba, o yaa zuχu. So mi di tɛhi

ni o bεhig' bee o buni bee o dɔgim dahibarka bee o bilichiinsi zuɣu o mali yiko din ʒemdi o kpee bee n zaɣsir' o.

Din nyaaŋa di ka soli ka so ʒem o kpee ni o tiŋ viɛl' zuɣu. Ŋun ya-nim nya sumaŋ-tali di pirim ni o ya nyaɣs' zuɣu n lihi ʒem ban na be
Soomanji-tali waamaa dabtim ni.
N-ta 3
So di pirim o wɔɣiritali zuɣu yɛli ni o tum tuun shɛli din gbarigir' bɛhig' ka zal' shɛŋa ŋan be kpe bi ti o yɛlli. Di veeni ka kookali be sokam sanimi ka fawɔɣili kani.
N-nahi 4
Zaligu bi lan n saɣi ni so zaŋ o ygunaadam kpee niŋ o bilaa; dama dabtim daawabu gariya ka di bi pɔra. Dinzuɣu, taali n nyε li ni achiika ni nir' kɔhi dabili bee n da o.
N-nu 5
Zaligu bi lan saɣi ni bε niŋ so alaka bee fukumsi biεɣu din ka albarika di tooni ni di nyaaŋa.
N-yobu 6
Zaŋ n chaŋ dunia-yili lɔɔ bee dunia-yili zaligu polo, soli kani ka bɛ tooi pii kaɣili ti so, ka pii dɔɣu n ti so. Baŋ veeni nudirigu maa ka veeni
nuzaa gba.
N-yop⊃in 7
Zaŋ n chaŋ zal' shɛŋa ŋan be kundi puuni, yɛlli din dir' tarima dir' bilchina. Sariya dol' la yɛlimaŋli, di bi doli ʒiri.
N-nii 8
Sariya dibu shee, Gbampiɛlli dini ka la di kɔ ka chɛ Gbansabilli dini; dama ti zaa la yigunaadam-nima.
N-wei 9
Zaligu bi saɣi ni yɛlwums' ch⊃ɣima zuɣu bɛ niŋim nir' fukumsi, bee n kpɛh' o duu, bee n kar o o yaannim tiŋ' ni, o ba-nim tiŋ ni ka di ka soli.
Pia 10
Zaligu maa lan wuhi ni solibeni ka nir ni bɔ soya n tahi o sariya bɛn ni di li luɣushɛli ka zualinsi kani, bɛ yi di o sariya ka di bi tiɣi o nini.
Piniyini 11
Kootu yi di nir' sariya, n yi kpεh o la sarika, o mali yiko din zabiri omaŋ zuɣu, n bɔr lɔya-nima, ka bε zaani o nyaaŋa; ka naɣila ŋun gba nyami ka lala nyɛla niŋgbuŋ-duɣili.
Zaligu lan yεli ni di ka soli ka bε niŋ nir fitiina ka di lan bi tum m birigi tiŋgban shεli puuni o ni ʒia maa zal' shεli; bee zal' shεŋa ŋan be

litaafi ηϽ ni. Nir yi tum m-birigi zaligu, bɛ darigi' o tibili la zaligu kundi ni buɣsi ni bɛ niŋim o shɛm.

Pinaayi 12

Zaligu lan wuhi ni di ka soli, sal-nim zamba puuni, ka bε vihi nir' ni bε baŋ ashili shεli din nyε o dahalali; bee o daaliwumma daashili; bee o yili puuni daashhiya; bee n vihi o washiika shɛŋa ŋan nyɛ o dini; bee n bɔ daliri n filim n filim o yoli. Zal shɛŋa ŋan be litaafi ŋɔ ni ʒe la sokam nyaaŋa pa yino kɔ nyaaŋ' ka ŋa ʒeya.

Pinaata 13

Zaligu lan wuhi ni sokam mali soli din gamdi o yubu tiŋ ŋan nuu be zal' shɛŋa ŋan zali ŋɔ ni.

Sokam lan mali yiko din yiri o ya, n duri tiŋduya ka tiligir' o ya na ka taali shεli kani.

Pinaanahi 14

Zal' shεŋa ŋan be kpe lan wuhi ni nir mali soli din zaŋdi o nyɛvili n zɔr tiligira ka tiŋ shɛli o ni zɔ n kuli maa nim taɣi n deeg' o.

Laabida, ŋunkam yi kpuɣi nap⊃ŋ lala yi tummi n birigi o tiŋgb⊃ŋ zal' shɛli bee Tiŋgbana zaasa Naŋgban yini laɣiŋgu zal' shɛli, o nyɛ la o takahi bindi maa, dinzuɣu, o ni va o bini.

Pinaau 15

Zaligu din be kpe lan wuhi ni nir' mali yiko din kpEhiri oman zuliya shEli ni o suhu ni gbaai.

Di di pirim shεb' bee so suhuyubu zu ɣu n m⊃ŋ so yiko din ni chε ka o tooi kali omaŋ n kpεhi zuliya shεl' puuni o suhu ni yu.

Pinaayobu 16

Zaligu maa lan wuhi ni paɣ' kam ni doo kam: Kpuŋkpana waamaa Saɣayɛlga mali yiko din kpuɣiri bal' shɛli o suhu ni yu n namdi zuliya o yaa tariga. Zal' shɛ ŋa din be kpe ni sɔŋdi dɔɔ shɛm, di sɔŋdi paɣ' gba la lala.

Zaligu lan kpaηsi yεltɔχ' shεli. Yεda ni yεda shee, doo mali soli din kpuχiri o suhuyubu paχa.

Zaligu lan wuh ni doo mini pa\a n yi la\a im n nam tu\gamma. Ni dinzu\a u, nama dahilibarka puuni, ni b\xi su doo mini pa\a' zaami.

Pinaayop2in 17

Nir mali yiko din zaani o dahalali azichi bee n nyar' shεb' pahiri omaŋ zuɣu ka bε kper' wɔlima ni.

Dunia yεlwumsa ŋun zuɣu ni ninvuɣ' yino suhuyubu zuɣu, soli kani ka bε ni tooi fa nir' daaʒia.

Pisaayika 18

Bεhig' wuhiya ka dama soli kani ka so tooi bɔbi o kpee. Sokam mali soli din tumdi o yubu ka doli adiini shεli din par' o. O suhu yi ti lan jɛ adiini shɛli o ni doli maa, o lan mali yiko din loori adiini shɛli din ta o yɛm. Limama-nim mali soli din kpaŋsir' bɛ daadiini ka jɛmdi Naawuni bɛ daahaŋkaya tariga ka taali shɛli kani.

Pishiyinika 19

Zaligu lan kpaŋsi ni yigunaadam kam mali yiko din dir' o suhuyubu daalizama, ka di kun o ni bɔr' luɣushɛli, di yi pa alizan shɛli din galim.

Pishi 20

Laɣiŋgu dinkam gbibi maaligu, litaafi ŋɔ kpaŋsir' li ka ʒe di nyaaŋa.

Soli kani ka nir' suhu bi gbaai minti shεli ka so tooi kum o yaa zuɣu muɣsir' o ni o kpεhi di ni.

Pishi-ni-yini 21

Zaŋ n chaŋ tiŋgb⊃ŋ puuni daalizama ni nyɛ shɛŋa zaa, soli kani ka di m⊃ŋ so di shaawar' shɛli, dama zamaatu zaa shaawara n nyɛ li.

TiηgbϽη kam mulichi ni yu shEli, dina n nyE waaʒibu. BE suhuyubu maa ka bE maali tumdi tuma.

Litaafi ŋɔ lan kpaŋsi ni gbaaibu yi yɛn gbaai din vootim' vootir' maŋli n gbaai gbaaibu din ni zaŋ n tum tuma.

Pishi-ni-ayi 22

Zaligu lan kpaŋsi ni sokam mali soli din kuuni o tiŋ zuɣu; dama bε zali tiŋgbɔŋ la ni so kam bukaata maani zuɣu. Ni dinzuɣu, tiŋgbɔŋ niima nyɛla tiŋgbɔŋ zaasa buni, ka di taada kam pa so saandi.

Pishi-ni-ata 23

Zal' shɛŋa ŋan be litaafi ŋɔ ni lan wuhi ni sokam tumdi tuma ka bɔm o suhuyubu tuma din nyε din ni sɔŋ o ka sɔŋ o mulichi. Sokam lan mali soli din duhiri o yee ka bɛ nyar' tuun suma tir' o.

Nir' wɔligu bini ni nyε shεli, di ka soli ka so tooi mɔŋ o li.

Tumtumdi kam veeni ka o dir' wahala ka bε yɔri o la yɔ' shɛŋa din ni saɣi o mini o mulichi ka fukumsi ti yɛn ŋmani di gbaairi o la ka bɛ sɔŋ o zaligu ni buɣsi shɛm kundi ni.

Tiŋgbɔŋ kam mulichi mali yiko, sɔŋsim soli zuɣu, din zaani bɛ dintɔli laɣiŋgu shɛli bɛ ni bɔɔni Siliminsili ni ni Treid Yuniɔns la ka di zabiri bɛ tumtumdib' zuɣu.

Pishi-ni-anahi 24

Zaligu lan wuhi ni sokam vuhimi o daahaŋkali tariga ka tummi tuma saha, din nyaaŋa ka diɛmmi bee n kperimi kpɛrigu saha.

Pishi-ni-anu 25

Zaligu lan wuhi ni bε nam bεhigu la sokam zu χu. Ni dinzu χu, sokam mali yiko din bɔri alaafee soya; dama a laa fee n nyε binshε χukam.

Sokam lan mali yiko din wəlindi puzuri ni sutura zu Yu, ni yili zu Yu, ni dinkam ny E din maani ka pahiri b Ehigu. Zaŋ n chaŋ gu-maŋ daashiya

mi polo, ni kɔŋsim doro, gbariginsim, dakɔlim, kuriginsim ni dunia yili fukumsi kam, zal' shɛŋa ŋan be litaafi ŋɔ ni sɔŋdi sokam-mi.

Zaη n chaη bia mini o ma shee, sokam mi ni bia do yibu to, dinzu yu, bia kam, sheeje ni ηun mi o ba zaa, zal' shɛηa naŋ litaafi ηo ni zani yim

ni bia la bia, ni dinzuγu ban mali ba nim ni kuuni ka gamdi ka tiŋgb⊃ŋ nuu pa bɛ zuγu shɛm, ban ʒi bɛ banim gba mali yiko din gamdi lala.

Pishi-ni-ayobu 26

Zaligu lan wuhi ni daadam kam mali yiko din bohindi karon. Gommanti n su yiko ni bε yo sikuru bihi zu u ban na piini karon; ka na bi karim

n chaŋ katiŋa la, zaa zuɣu. Talahi n nyɛ li ni sokam t>hi o bia sikuru. Tuun baŋsim sikuru-nim bi k>ŋ tiŋ kam puuni din dolisir' ban zuɣuri

gɔr' ne n-ne la, ka bε karindi n baŋdi venyεliŋga.

Zal' shεŋa ŋan be litaafi ŋɔ ni yɛliya, ni di veeni ka baŋsim kam pahiri nir' la ninneesim, ka wuhiri bihi jilima ni suzuda ni bɛhigu ni yurlim

soya ni nyε shεηa; ka ti wumdi kpamb' yεligu, ka suɣulo be sokam sani ka tɔɣsigu be dunia-yili zuliya kam sunsuuni; ni Musulim-nim ni

Yisa Nyaanolib' ni chefirnim sunsuuni, ka Tingbana Nangban Yini Layingu la nia kam pali.

Ba-nim ni ma-nim mali yiko din piiri kar⊃ηbaηsim shεli bε suhu ni yu ni bε bihi karim. Zal' shεηa ηan be kpe wuhiya ni bihi ba-nim ni bε

ma-nim yubu la ka zaligu η kpansi n nyan binshεχukam.

Pishi-ni-ayop>in 27

ηunkam suhu yu ni o kpaŋsi o kali soya bee o diɛm diɛn shɛli, bee o wa wa shɛli, bee o doli ninneesim so' shɛli, soli beni ka di lan tooi niŋ o

yubu ka taali kani.

Ŋunkam kpaŋsir' omaŋ zaŋ n chaŋ baŋsim polo, ni ŋunkam lan kpaŋdi omaŋ zaŋ n chaŋ o nya alifaani, soli kani ka so tooi gu di lan soli zaŋ

n chan o yubu maa polo.

Pihita-ayi-ka 28

Zal' shεŋa ŋankam be litaafi bil' ŋɔ ni nyɛla ti zaasa fali, dinzuɣu sokam ni tooi nyu bara n bahi ŋa.

Pihita-yini-ka 29

Bɔbigu shee, sokam mal' la o soli din kpansir' o ka sɔnd' o, ka o bebu mali danko.

Soli kani ka so tooi yɛli ni o yu omaŋ n-ti yaɣi. Yɛlli yi zani, ka bɛ yɛn vihi yɛlli maa, zaligu ni zali shɛm ka di ti soli ni di doli, n yuli maali

yεlli maa ka di ta sokam yεm.

Di ka soli ka so tooi gbaai gbaaibu ka o gbaaibu maa taɣi Yunaitid Neishins bee Tiŋgbana Naŋgban Yini Laɣiŋgu ni buɣsi shɛm litaafi bil'ŋɔ ni.

Pihita 30

Ni di ti sokam lahabali ka dama bε bi zali zal' shɛŋa ŋan be kpe ŋɔ la nin yino kɔ suɣu, sokam zuɣu ka bε zali ŋa. Dinzuɣu, zal' shɛŋa ŋan be kpe maa ka bibiɛlim soya zuɣu, bee tiŋŋmɔŋ soli zuɣu. Dinzuɣu sokam luɣim tibili venyɛliŋga n wum ka di chib' o.